

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Realisation av kreatur.

En lantbrukare G. arrenderade tre jordbruksfastigheter. Av dessa låg två intill varandra. Den tredje, Balsta 2³, låg 5 km. längre bort. Jordbruket å Balsta 2³ hade drivits fristående med särskild personal och döda inventarier, ehuru gemensam deklaration för alla tre fastigheterna hade avgivits. Under 1955 sålde G. hela besättningen å Balsta 2³, 13 kor och 10 ungdjur för 19.800 kr., varav 10.800 kr. av G. hänfördes till skattefri realisation. Enligt G. skulle han lägga om driften å denna fastighet till kreaturslöst jordbruk. — PN beskattade hela likviden såsom inkomst av löpande försäljning. — KR: ej ändring. — RR undanröjde beskattningen av de 10.800 kr., när vid tidpunkten för försäljningen av kreatursbesättningen på Balsta 2³ ifrågavarande fastighet icke kan anses hava tillsammans med de två andra av G. arrenderade fastigheterna bildat en förvaltningsenhet, samt vid sådant förhållande anledning saknats att frångå G:s självdeklaration. (RR:s utslag den 21/2 1963.)

Brunnskostnader.

Besvär av hemmansägaren N. angående inkomsttaxering år 1956. — Å sin jordbruksfastighet hade N. tidigare haft fyra brunnar. Under 1955 hade tre brunnar sinat. Enligt N. berodde detta på torka. Den fjärde brunnen hade legat en-

dast 18 meter från en gödselstack. Vattnet i sistnämnda brunn hade under senare år försämrats och blivit hälsovådligt. Därför hade N. låtit borra en ny brunn, som gav tillräckligt med vatten för fastighetens behov. — N. yrkade avdrag för kostnaderna för borring av den nya brunnen och därmed sammanhängande arbeten med 7.640 kr. — PN medgav avdrag med 4.000 kr. — Hos KR anförde N., att vattentillgången i de förut sinade brunnarna endast kunnat återställas genom fördjupning. Kostnaderna härför skulle ha blivit högre än kostnaderna för den nya brunnen med hänsyn till att bergsprängning skulle ha blivit nödvändig. — TI invände, att den fjärde brunnen från början varit felplacerad på grund av närheten till gödselstaden. Att denna brunn ej längre kunde nyttjas, kunde inte medföra rätt till avdrag för borring av brunn. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/2 1963.)

Arrende eller köp?

Besvär av D. angående inkomsttaxering år 1956. — Enligt två kontrakt den 27 och 28/9 1953 förvärvade D. samtliga byggnader å fastigheterna A och B och arrenderade han själva fastigheterna för en tid av 49 år mot en arrendesumma av 40.000 kr., i ett för allt. Enligt kontrakt den 3/1 1955 arrenderade D. fastigheten C för en tid av 49 år mot en arrendesum-

ma av 31.000 kr., i ett för allt. Enligt arrendekontrakten övertog D. alla en ägares rättigheter och skyldigheter beträffande fastigheterna.

Vederbörande PN:r medgav i fråga om inkomsten av fastigheten C icke avdrag för beloppet 31.000 kr. och vid förmögenhetstaxeringen upptogs ovannämnda fastigheters taxeringsvärden, tillhoppa 43.000 kr., under det att D. i sin deklARATION icke såsom tillgång upptagit annan del av fastigheterna än åbyggnader å fastigheterna A och B till ett värde av 8.000 kr. — Hos KR yrkade D., att vid inkomstberäkningen erhålla nämnda avdrag av 31.000 kr. och att den skattepliktiga förmögenheten måtte i berörda hänseende beräknas enligt deklARATIONEN. — KR: ej ändring i de överklagade taxeringarna.

RR, varest D. fullföljde sin talan, yttrade: Arrendekontraktet rörande C innehåller bl a, att arrendatorn skulle övertaga alla en ägares rättigheter och skyldigheter, bland vilka särskilt nämndes rätt till all skogsavverkning å fastigheten och rätt att utbekomma alla handlingar rörande densamma, att arrendatorn skulle äga obegränsad rätt till underarrende till vem det vara månne, att vid arrendetidens slut hans arvingar skulle åtnjuta optionsrätt i obegränsad serie, att jordägaren till arrendatorn överläte ägarhypotek i fastigheten å 85.000 kr med friskrivande av jordägaren från personligt betalningsansvar samt att alla mellanhavanden mellan parterna förklarades vara därmed uppgjorda. — Genom dessa föreskrifter har till D. i så betydande mån överlämnats befogenheter, som vid arrendeförhållanden normalt tillkomma jordägaren, att arrendeupplåtelsen i beskattningsavseende bör betraktas som en äganderättsupplåtelse. — På grund av vad sålunda anförts,

och då av handlingarna framgår att A och B upplåtits på likartade villkor, prövar RR rättvist fastställa KR:s utslag. (RR:s utslag den 31/1 1963; en ledamot lämnade besvären utan bifall med annan motivering.)

Rörelse eller ej (jordstyckningsrörelse)?

En hemmansägare X ägde ett småbruk, som han förvärvat dels genom gåva och dels genom arv. På ett område av ca 49.000 kvm. hade han låtit avstycka 28 tomter och under åren 1960—61 av olika personer uppburit handpengar för 13 av tomterna med 40.300 kr. mot kvitton men utan skriftliga avtal. X skulle nu i stället på en gång till en och samma köpare sälja hela området, för visst pris, varjämte denne skulle ersätta X för hans utlägg för planläggningsarbetet å området. I avräkning därå skulle X överlämna kvittokopior å mottagna handpengar. — RR fann, att den av X för exploatering av ifrågavarande markområde bedrivna verksamheten, i vilka intäkter till betydande belopp redan kommit X tillgodo, måste anses utgöra sådan yrkesmässigt bedriven förvärvsverksamhet, som vore att hänföra till rörelse. På grund därav förklarade RR köpeskillingen utgöra skattepliktig intäkt av rörelse, i den mån köpeskillingen icke vore att hänföra till intäkt av skogsbruk. (RR:s utslag den 12/2 1963.)

Förtäckt utdelning genom för hög hyra

Ett bryggeribolag förhyrde två fastigheter för sin rörelse av ett kommanditbolag, vars delägare ägde samtliga aktier i bryggeribolaget. Hyran för båda fastigheterna uppgick till 168.135 kr., varjämte bryggeribolaget ensamt skulle bestrida

samtliga utgifter för den ena fastighetens underhåll, renhållning och försäkring m. m.

PN ansåg att hyrorna till ett belopp av 80.000 kr. utgjorde förtäckt utdelning å aktierna i bryggeribolaget och vägrade detsamma avdrag för beloppet. — KR ansåg emellertid beloppet icke utgöra förtäckt utdelning.

Hos RR yrkade TI, att då hyrorna till 70.000 kr. utgjorde förtäckt utdelning, bryggeribolagets taxeringar måtte i enlighet därmed höjas. — RR biföll detta yrkande, enär på grund av vad i målet förekommit de av bryggeribolaget såsom omkostnader betecknade summorna till ett belopp av 70.000 kr. vore att anse såsom förtäckt utdelning från bryggeribolaget och således i denna del icke avdragsgill kostnad. (RR:s utslag den 13/2 1963.)

Anm.: Delägarna förklarades genom utslag samma dag skattskyldiga för utdelningen såsom inkomst av kapital och inte såsom inkomst av kommanditbolagets fastigheter, vilket innebar att inkomsten vid kommunaltaxeringen inte kunde avräknas mot procentavdraget.

De provisoriska bestämmelserna om aktieutdelning

Ett aktiebolag X hade sålt en gren av sin rörelse till aktiebolaget Y, som dels övertagit viss personal och dels som likvid till bolaget X lämnat aktier i Y:s moderbolag Z, som är ett investmentbolag. Bolaget Y skulle under en övergångstid av ca 1½ år utnyttja de lokaler och maskiner, som X tidigare använt. Bolaget X skulle å andra sidan fram till 1972 inte bedriva konkurrerande verksamhet. — På fråga om bolaget X var skattskyldigt för utdelning å aktierna i Z svarade RN, att X:s aktier i Z motsvarade mindre än en

fjärdedel av röstetalet för samtliga aktier i Z samt att bolaget X icke gjort sannolikt, att förvärvet av aktierna betingats av rörelsen, som bedrevs av X eller av arktiebolag eller ekonomisk förening, som kunde anses stå bolaget X nära. I följd därav förklarades X skattskyldigt för utdelningen. — Hos RR framhöll bolaget X att bolaget alltid placerat sina överskottsmedel i rörelsetillgångar och att bolaget icke innehade några andra aktier än sådana som betingats av bolagets industriella rörelse. — RR:s ej ändring. (RR:s utslag den 12/2 1963.)

Facklitteratur

Docenten J., som i anledning av tjänstgöring såsom amanuens vid Gustaf Werners institut för kärnkemi, erhöll av RR med 200 kr yrkat avdrag för inköp av facklitteratur angående bl. a. teoretisk och praktisk fysik. (RR:s utslag den 6/2 1963.)

Rese- och fördyrade levnadskostnader samt flyttningkostnader.

En byggnadsingenjör D., som under åren 1946—1957 var anställd som arbetsledare hos AB Skånska Cementgjuteriet tjänstgjorde å olika orter i landet där bolaget hade anläggningsarbeten. Före 1953 hade D. arbetat i Ludvika, där han också varit bosatt med familjen. Därefter arbetade han i Södertälje till den 1/6 1955. Då han där icke fick bostad för familjen, flyttade denna till Värmdö. Men D. förflyttades sistnämnda dag till Vallvik i Hälsingland och därefter till Luleå. Familjen flyttade under 1955 till Vallvik. Vid 1956 års taxering yrkade D. avdrag för fördyrade levnadskostnader under vistelsen i Södertälje under 1955 samt kostnader för resor till familjen i Värmdö

under samma år med 3.852 kr. Vidare yrkade han avdrag för kostnader för flyttningen från Södertälje till Vallvik med 1.180 kr. — PN medgav avdrag för kostnader för resor till familjen med 135 kr. men vägrade avdrag i övrigt. — KR höjde avdraget för resor till 385 kr. — RR vägrade avdrag för fördyrade levnads-kostnader men medgav yrkat avdrag för flyttningkostnader. (RR:s utslag den 21/2 1963).

Anm.: Angående flyttningkostnaderna, se RÅ 1960 not. 1151 (Skattenytt 1960 sid. 380).

Skattskyldighet här i riket: i utlandet bosatt sjöingenjör som varit inskriven vid svenskt sjömanshus.

Besvär av TI angående sjöingenjören W:s inkomsttaxering år 1957. — PN beskattade W. för inkomst av tjänst ombord å svenskt fartyg i utrikes sjöfart. — Hos KR yrkade W. undanröjande av beskattningen, eftersom han var bosatt i Tyskland. KR undanröjde taxeringarna, enär med avseende å vad i målet blivit utrett W. icke kunde anses hava under beskattningsåret varit bosatt här i riket eller härstädes stadigvarande vistats, samt han vid sådant förhållande icke är här i riket skattskyldig för sin ifrågavarande inkomst av tjänst. — Hos RR yrkade TI att, enär W. vore inskriven å svenskt sjömanshus och därför skulle anses bosatt här i riket, PN:s beskattningsåtgärder måtte fastställas.

RR yttrade: På de av KR anförda skäl och då av handlingarna framgår, att W. under beskattningsåret varit bosatt i Tyskland och icke utövat verksamhet i Sverige, prövar RR, utan avseende å att W. varit inskriven vid svenskt sjömanshus,

lagligt fastställa det slut, vartill KR kommit i målet. (RR:s utslag den 19/2 1963.)

Anm.: Verklig bosättning utomlands anses ta över inskrivning vid svenskt sjömanshus, jämför t. ex. RÅ 1949 ref. 28. Visas ej sådan bosättning föreligga, kvarstår skattskyldigheten, se RÅ 1955 not. 1390 (Skattenytt 1956 sid. 78) och 1960 not. 177 (Skattenytt 1960 sid. 263).

I detta sammanhang kan erinras om att dubbelbeskattningssakkunniga i sitt betänkande SOU 1962: 59 verkställt en översyn av de skatterättsliga bosättningsreglerna, se Skattenytt 1963 sid. 76 ff.

Eftertaxering.

KR hade undanröjt den taxering för år 1955 som åsatts ett handelsaktiebolag, vars samtliga aktier ägdes av A. och hans hustru, enär bolaget icke rättsligen bildats förrän efter räkenskapsårets utgång. Bolaget hade i sin deklaration yrkat avdrag för avsättning till en pensionsstiftelse. — TI yrkade hos PN att A. skulle eftertaxeras för år 1955 för den inkomst som han redovisat såsom bolagets i stället för såsom sin egen med den skillnaden dock, att A. inte var berättigad till avdrag för avsättningen till pensionsstiftelsen. — PN eftertaxerade men KR undanröjde. — RR fastställde eftertaxeringen och yttrade bl. a.: De uppgifter, som A. lämnat till ledning för 1955 års taxering, innebära att bolaget bildats tidigare än som skett och drivit rörelsen redan under beskattningsåret. Dessa uppgifter hava följts av beskattningsnämnderna, och därav har föranletts, att A. vid ordinarie taxeringen icke beskattats för inkomsten av rörelsen. (RR:s utslag den 27/2 1963; en ledamot gjorde ej ändring i KR:s utslag.)